

Flora- en faunatoets t.b.v. het Bestemmingsplan Tarwewijk

Projectcode

NL.IMRO.0599.BP1125Tarwewijk-

Datum

28-11-2019

Versie

V1

Opdrachtgever

J. Ekkelenkamp (Bureau
bestemmingsplannen)

Paraaf Opdrachtgever:

Opsteller

K. van Veen

Paraaf Opsteller:

Collegiale toetsers

I. Dekker

Paraaf Toetsers:

Samenvatting

Voor Tarwewijk wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld welke getoetst dient te worden aan vigerende natuur wet- en regelgeving.

Binnen het bestemmingsplan staan geen ontwikkelingen metruimtelijke ingrepen gepland. Indien er in de toekomst alsnog ontwikkelingen gepland worden, waarbij een bestemmingsplanwijziging of projectbestemmingsplan noodzakelijk is, dan dient opnieuw getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. Eventuele benodigde ontheffingen dienen verkregen én aan voldaan te zijn voordat met de realisatie van de ontwikkelingen begonnen kan worden.

Voor het bestemmingsplan Tarwewijk zijn de Verordening ruimte, voor wat betreft het Natuurnetwerk Nederland en de gebiedsbescherming en soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming relevant: Het meest dichtbij gelegen Natura 2000-gebied (Oude Maas) ligt buiten de invloedssfeer van mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen in het bestemmingsplangebied. Het bestemmingsplan voorziet ook niet in ontwikkelingen die enige impact zullen hebben op dit gebied. Significante negatieve invloed op de Natuurnetwerk Nederland en Belangrijk weidevogelgebied als gevolg van het vaststellen van het bestemmingsplan zijn uitgesloten.

In het bestemmingsplangebied zijn potenties voor jaarrond beschermde vogelsoorten huismus en gierwaluw aanwezig. Hiernaast is er potentie voor Habitatrichtlijnsoorten zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en meervleermuis. Geadviseerd wordt om bij renovatie, sloop en nieuwbouw gebouwen geschikt te maken voor medebewoning door vleermuizen, huismus, gierwaluw en insecten (natuurinclusief bouwen). Kansen voor natuur liggen met name bij het ontwikkelen van natuurvriendelijke oevers, natuurinclusief bouwen en groene daken. De onder de Wet natuurbescherming geregelde bescherming van houtopstanden valt buiten deze toetsing.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Planbeschrijving	6
2.1 Bestemmingsplangebied	6
2.2 Door het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen	6
3. Wetgeving en beleid	7
3.1 Het bestemmingsplan en natuurwetgeving	7
3.2 Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie	7
3.2.1 Rotterdamse Natuurkaart	7
3.3 Beschrijving natuurwaarden	8
3.4 Algemene beschrijving	8
3.5 Natura 2000	8
3.6 Natuurnetwerk Nederland en Belangrijk Weidevogelgebied	9
3.7 Rotterdamse Natuurkaart	10
3.8 Beschermd soorten	11
3.8.1 Methode	11
3.8.1.1 Bureauonderzoek	11
3.8.1.2 Verkennend veldonderzoek	11
3.8.2 Verkennend veldonderzoek	12
3.8.2.1 Soorten Vogelrichtlijn	12
3.8.2.2 Jaarrond beschermde nesten	12
3.8.2.3 Niet jaarrond beschermde nesten	12
3.8.2.4 Algemene vogels	12
3.8.3 Soorten Habitatrichtlijn	12
3.8.3.1 Vleermuizen	12
3.8.3.2 Grondgebonden zoogdieren	13
3.8.3.3 Vissen	13
3.8.3.4 Reptielen en amfibieën	13
3.8.3.5 Overige soortgroepen	13
3.8.4 Nationaal beschermde soorten	14
3.8.4.1 Grondgebonden zoogdieren	14
3.8.4.2 Vissen	14
3.8.4.3 Reptielen en amfibieën	14
3.8.4.4 Planten	14

3.8.4.5 Overige soortgroepen	14
3.9 Zorgplicht	14
4. Gevolgen voor natuurgebieden en flora- en fauna	16
4.1 Beschermd en waardevolle natuurgebieden	16
4.2 Ontwikkelingen binnen bestaande bestemmingen in het kader van beschermde soorten	16
5. Kansen door de ontwikkelingen	17
5.1 Duurzaamheid	17
5.2 Vergroten biodiversiteit	17
6. Conclusies en aanbevelingen	18
6.1 Beschermd soorten	18
6.2 Beschermd natuurgebieden	18
6.3 Aanbevelingen	18
Literatuurlijst	19
Bijlage 1: Foto's bestemmingsplangebied	20
Bijlage 2: wetgevende kaders	22
Wet natuurbescherming	22
7. Bescherming van gebieden	22
8. Bescherming van soorten	23
9. Bescherming van houtopstanden	24
Zorgplicht	24

1. Inleiding

Het nieuwe bestemmingsplan ‘Tarwewijk’ dat in 2019/2020 wordt opgesteld, vervangt het huidige bestemmingsplan van de ‘Tarwewijk’ en overige parapluherzieningen (parkeren, terrassen en biologische veiligheid) binnen het bestemmingsplangebied. De aanleiding voor het opstellen van een nieuw bestemmingsplan is dat het nu geldende bestemmingsplan aan vernieuwing toe is. Hierbij worden alle andere bestemmingsplannen binnen het plangebied meegenomen. Het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan gebeurt in het kader van het meerjarenprogramma voor de actualisering van bestemmingsplannen. Daarnaast zijn er in het bestemmingsplangebied recente ontwikkelingen die aanleiding geven tot herziening.

Het onderzoek heeft tot doel in beeld te brengen welke natuurwaarden in de huidige situatie binnen het beoogde bestemmingsplan aanwezig zijn en potentiële conflicten die kunnen optreden bij toekomstige ontwikkelingen. Een nieuw opgesteld bestemmingsplan of een wijziging of actualisatie van een bestaand bestemmingsplan dient getoetst te worden aan vigerende natuurwet- en regelgeving en mag hier geen tegenstrijdigheden mee opleveren. Het betreft hier de:

- Juridische kaders: Wet natuurbescherming;
- Beleidskaders: Natuurnetwerk Nederland (voormalige PEHS), Rotterdams duurzaamheidsbeleid, Rotterdams ecologiebeleid.

2. Planbeschrijving

2.1 Bestemmingsplangebied

Het bestemmingsplangebied is gelegen in Rotterdam-Zuid en is onderdeel van de bestuurscommissiegebied Charlois. Het bestemmingsplangebied wordt grofweg omsloten door de Maashaven, de Dordtselaan, de Pleinweg en het Maastunnelplein. Het gebied is gelegen binnen de stedelijke kern van Rotterdam en is voor het grootste deel verhard en bebouwd.

Afbeelding 1 : Het bestemmingsplangebied Tarwewijk is met een blauwe contour weergegeven.

2.2 Door het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen

Het betreft voornamelijk een consoliderend bestemmingsplan. Op 57 locaties vind mogelijk transformatie plaats naar nieuwe functies. Hierbij zijn in het bestemmingsplan echter geen ruimtelijke ingrepen gepland, óf deze zijn in een eerder stadium al uitgevoerd waardoor deze geen onderdeel zijn van voorliggend rapport.

3. Wetgeving en beleid

3.1 Het bestemmingsplan en natuurwetgeving

De Wet natuurbescherming kent geen procedurele vereisten bij het opstellen van ruimtelijke plannen. In de toelichting van het bestemmingsplan dient te worden gemotiveerd dat het plan uitvoerbaar is vanuit het oogpunt van de Wet natuurbescherming. Het begrip 'uitvoerbaar' betekent dat voldaan kan worden aan de eisen van uit de natuurwetgeving. Bij vaststelling van het (ontwerp) bestemmingsplan dient deze toetsing aan de Wet natuurbescherming en Natuurbeschermingswet derhalve afgerond te zijn.

3.2 Natura 2000

Dichtstbijzijnde Natura 2000 gebieden zijn de Oude Maas op circa 5,4 kilometer ten zuiden van het plangebied en Boezems Kinderdijk op circa 9,9 kilometer ten oosten van het plangebied.

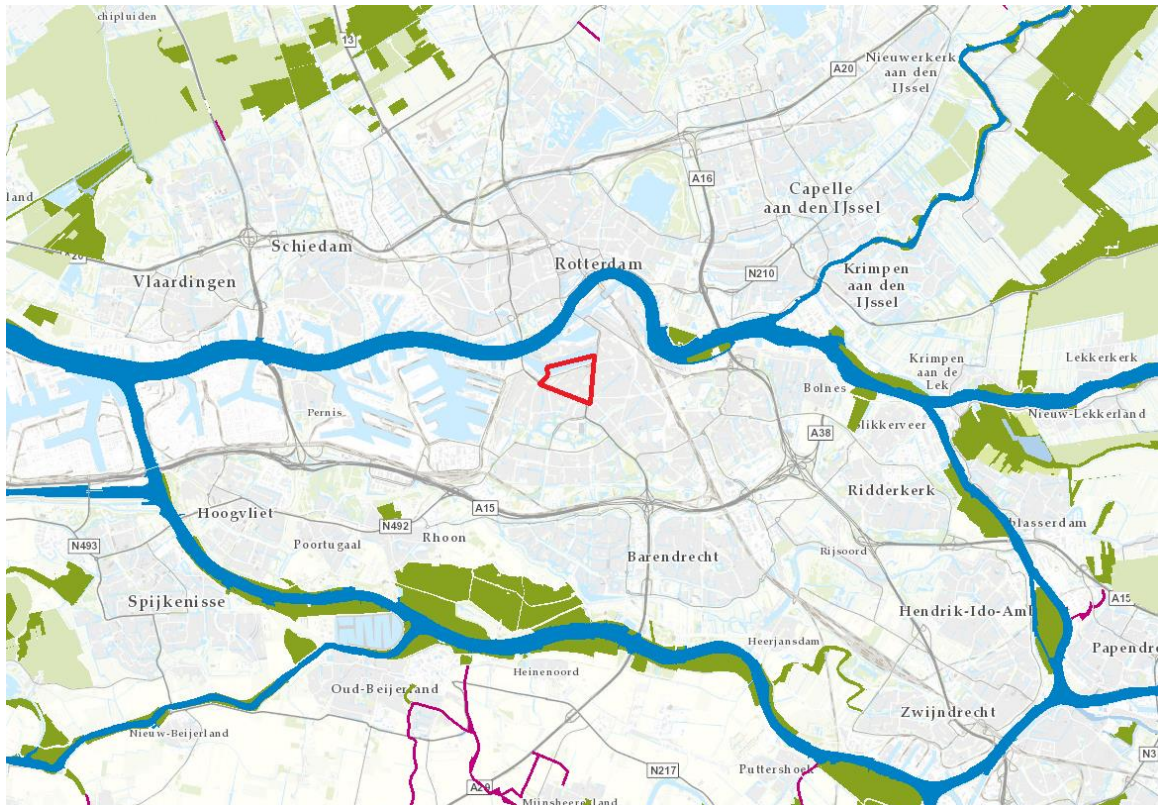

Afbeelding 2 : Natura- 2000 gebieden rondom het bestemmingsplangebied (blauw omljnd). Weergegeven zijn de Natura- 2000 gebieden Oude Maas (geel) en Boezems Kinderdijk (lichtblauw). Bron: PDOK

3.3 Natuurnetwerk Nederland en Belangrijk Weidevogelgebied

In de omgeving van het plangebied zijn diverse beschermde natuurgebieden gelegen:

- Natuurgebied de Nieuwe Waterweg is het meest dichtbij gelegen onderdeel van het NNN. Het heeft als beheertype N02.01 (Rivier) en ligt op een afstand van circa 1,5 kilometer.
- Ecologische verbindingzones zijn gelegen op een minimale afstand van 7,25 kilometer.
- Dichtstbijzijnd Belangrijk weidevogelgebied betreft polder Schieveen op een afstand van circa 9,4 kilometer

Abbeelding 3 : Het bestemmingsplangebied Tarwewijk is met een (schematische) rode contour weergegeven. In kleur weergegeven het Natuurnetwerk Nederland (dondergroen en donkerblauw), Belangrijke weidevogelgebieden (lichtgroen) en ecologische verbindingzones (paars). Bron: <http://pzh.maps.arcgis.com/>

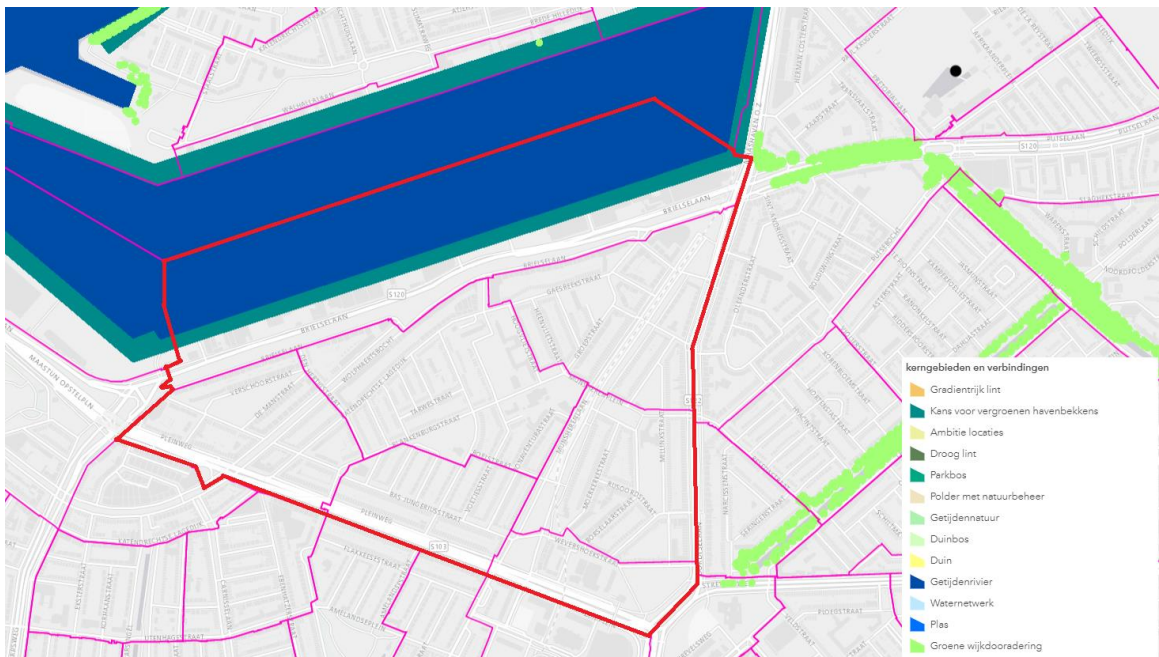
3.3.1 Rotterdamse Natuurkaart

Op 18 maart 2014 is door B&W de Rotterdamse Natuurkaart vastgesteld. In dit beleidsinstrument zijn de ambities van de gemeente Rotterdam op het gebied van de ecologie en natuur vastgelegd. Ingezet wordt op het verbinden van gebieden waar ecologische kwaliteit aanwezig is. In het kaartgedeelte van de Rotterdamse Natuurkaart is de ecologische structuur van de gemeente Rotterdam op hoofdlijnen weergegeven. De Natuurkaart is een instrument om ruimtelijke ontwikkelingen te ondersteunen. De kaart geeft kerngebieden waar hoge ecologische waarden aanwezig zijn of verwacht kunnen worden en de reeds aanwezige verbindingzones tussen deze kerngebieden en de verbindingzones met het Natuurnetwerk. De Rotterdamse

Natuurkaart signaleert ook de knelpunten in de ecologische structuur. In de Rotterdamse Natuurkaart is geen verbinding gemaakt met het Rotterdamse duurzaamheidsbeleid.

3.4 Rotterdamse Natuurkaart

Op de Natuurkaart¹ is te zien dat enkel de Maashaven en aangrenzende zuidoever is aangewezen als “Getijdenrivier” en “Parkbos”(zie afbeelding 4). Geen van de ontwikkellocaties is aangemerkt als een kerngebied binnen de Rotterdamse Natuurkaart.

Afbeelding 4 : Het bestemmingsplangebied Tarwewijk is met een rode contour weergegeven. In kleur weergegeven het de kerngebieden en verbindingzones van de Natuurkaart Rotterdam. Bron: Natuurkaart Rotterdam.

Kansen voor vergroting van de biodiversiteit zijn hier te vinden in:

1. *Het realiseren van meer natuurvriendelijke oevers langs de Maashaven. In de huidige situatie bestaat de oever uit ruige basaltblokken. Door het realiseren van een voorzetoever/golfbreker kan de oeverzone dienen als schuilplaats voor vissen en foerageergebied voor vogels.*
2. *Broedeilanden.* Op de steenstort kunnen drijvende broedvlotjes voor vogels worden gemaakt. Deze kunnen met een touw aan de basaltblokken worden verankerd waardoor deze niet wegdrijven en mee kunnen stijgen en zakken met het getij.

¹

<https://rotterdam.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=29d2499ad015475492f726d02e07b1de>

3.5 Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie

In het Programma Duurzaam 2015 – 2018 zijn 10 duurzaamheidsopgaven geformuleerd. Inzetten op vergroten van de biodiversiteit en ecologische robuustheid kan een positieve bijdrage leveren aan de volgende van deze duurzaamheidsopgaven:

- Bevorderen van duurzame gebiedsontwikkeling.
- Voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering.
- Groener maken van de stad.

4. Beschermde soorten

4.1 Algemene beschrijving

Het bestemmingsplan betreft een stadswijk met woningbouw en omliggende voorzieningen. Nagenoeg het hele bestemmingsplangebied is verhard en bebouwd met verschillende typen bebouwing uit verschillende bouwperiodes. De bebouwing bestaat hoofdzakelijk uit drie of vier bouwlagen stenen gebouwen met een luchtsponw, een zadeldak met dakpannen en een houten boeiboord waardoor de uitpandige regenafvoer loopt. Op de begane grond is verspreid door de wijk detailhandel aanwezig. De bovenste lagen zijn in gebruik als woningen. Verspreid door het gebied zijn daarnaast portiekflats (tot 14 etages hoog), appartementencomplexen, scholen en een kerkcomplex met uiteenlopende bouwstijlen. Langs de oevers van de Maashaven zijn bedrijven aanwezig en staan meerdere fabriekshallen.

Groengebieden zijn in het bestemmingsplangebied schaars en het voornaamste groen is aanwezig in de achtertuinen en binnentuinen van wooncomplexen. Openbaar groen is aanwezig rondom enkele speeltuinen en boomgroepen op gazon. Langs de wegen en tramlijnen aan de randen van het gebied zijn doorlopende bomenrijen met platanen aanwezig. Open water is aanwezig in de Maashaven. De oevers bestaan uit keienoevers tegengehouden door een beschoeiing. Beplanting is op de oevers nauwelijks aanwezig. Andere watergangen of vijvers zijn binnen het openbare gebied niet aanwezig. Mogelijk zijn enkele kleine tuinvijvers aanwezig in de binnentuinen.

4.1.1.1 Bureauonderzoek

Er is gebruik gemaakt van de database Natuur op GISWEB van de gemeente Rotterdam. Hierin zijn alle waarnemingen flora en fauna opgenomen binnen gemeente Rotterdam van de afgelopen jaren. Uit de database blijkt dat binnen en grenzend aan het bestemmingsplangebied diverse beschermde soorten zijn aangetroffen (zie volgende paragrafen).

Behalve waarnemingen van in de Wet natuurbescherming beschermde soorten planten en dieren zijn in de natuurdatabase ook waarnemingen van Rode Lijst-soorten opgenomen. Rode Lijst soorten zijn niet strikt beschermd middels de Wet natuurbescherming. Het zijn soorten die in Nederland bedreigd zijn. Rode Lijst-soorten zijn indicatief voor hogere natuurwaarden.

4.1.1.2 Verkennend veldonderzoek

In opdracht van de Gemeente Rotterdam is door een deskundig ecooloog van Ecoresult B.V. op 7 november 2019 het bestemmingsplangebied (globaal) bekeken op aanwezigheid van, en potenties voor beschermde soorten en de algehele natuur kwaliteit en kwantiteit (zie bijlage 1 voor foto's). Het plangebied is, vanwege het niet betreden van de bedrijfsterreinen en tuinen, enkel vanaf de openbare weg bekeken. De bevindingen van dit veldbezoek komen terug in de algemene beschrijving in hoofdstuk 4.1. Daar waar het soort specifieke bevindingen betreft zijn deze additioneel opgenomen in de paragrafen van de natuurdatabase Rotterdam, 4.4.1 t/m 4.4.5.

4.1.2 Verkennend veldonderzoek

4.1.2.1 Soorten Vogelrichtlijn

4.1.2.2 Jaarrond beschermde nesten

In de natuurdatabase zijn in het bestemmingsplangebied meerdere waarnemingen van vogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig, te weten huismus, boomvalk, grote gele kwikstaart en gierzwaluw. Enkel de grote gele kwikstaart en huismus betreffen dieren die ter plaatse aanwezig zijn. De andere waargenomen soorten betreffen overvliegende vogels.

Het bestemmingsplangebied is potentieel geschikt voor twee soorten gebouwbewonende vogels met jaarrond beschermde nesten. De bebouwing is geschikt voor huismus en gierzwaluw. Nestplaatsen kunnen aanwezig zijn onder dakpannen daken, soms en in boeiborden toegankelijk via openingen rondom de regenpijpen. Voor overige vogels met een jaarrond beschermde verblijfplaats in de gebouwen (zoals slechtvalk) is het bestemmingsplangebied redelijkerwijs ongeschikt. Geschikte nestplaatsen in de vorm van kasten ontbreken.

Het bestemmingsplangebied is ongeschikt voor vogels met jaarrond beschermde nesten in bomen. Dichte bosschages of hoge bomen in een relatief rustige omgeving zijn niet aanwezig, het plangebied ligt in hoog stedelijk gebied.

4.1.2.3 Niet jaarrond beschermde nesten

In het plangebied is broedhabitat aangetroffen voor soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Deze zogeheten Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In het bestemmingsplangebied kunnen soorten verwacht worden zoals spreeuw, koolmees, pimpelmees, zwarte kraai en ekster. In de natuurdatabase is een waarneming bekend van spreeuw. Tijdens het veldbezoek op 7 november zijn spreeuw, zwarte kraai en ekster waargenomen.

4.1.2.4 Algemene vogels

In het bestemmingsplangebied kan een scala aan algemene water-, boom-, struweel- en gebouwbroedende vogelsoorten in het bestemmingsplangebied verwacht worden. Waargenomen in het bestemmingsplangebied zijn onder andere merel, houtduif, Turkse tortel en kauw.

4.1.3 Soorten Habitatrichtlijn

4.1.3.1 Vleermuizen

In de natuurdatabase zijn in het bestemmingsplangebied geen waarnemingen bekend van vleermuizen.

Nagenoeg alle bebouwing in het bestemmingsplangebied is geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Verblijfplaatsen kunnen aanwezig zijn in de luchtspouw veelal toegankelijk door open stootvoegen, in dilatatievoegen, boeiborden, onder dakpannen toegankelijk via overhellende gevelpannen, onder metalen dakstrips en in schoorstenen. Hier is potentie voor winter-, zomer-, paar- en kraamverblijfplaatsen van met name gewone

dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en meervleermuis aanwezig. De markantere gebouwen (fabrieksgebouwen, hoge appartementencomplexen en portiekflats zijn daarnaast geschikt voor massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis.

Het bestemmingsplangebied is redelijkerwijs ongeschikt voor boombewonende vleermuizen. De bomen staan in sterk verlicht habitat en/of hebben geen scheuren en holten die door vleermuizen gebruikt kunnen worden.

Binnen het bestemmingsplangebied bevinden zich meerdere lijnvormige structuren bebouwing en bomenrijen die door vleermuizen gebruikt kunnen worden als foerageergebied en/of (essentiële) vliegroute. De Maashaven behoort mogelijk tot het functioneel leefgebied van de meervleermuis (foerageergebied en vliegroute).

4.1.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Het bestemmingsplangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren, opgenomen in de Habitatrichtlijn. De oeverzones van de Maashaven zijn tevens ongeschikt als functioneel leefgebied voor bever en otter. De oever bestaat uit een beschoeiing met basaltblokken met daarboven een weg en aangrenzende bedrijven. Een verdwaalde gewone zeehond, grijze zeehond of bruinvis kan niet worden uitgesloten maar het plangebied maakt geen onderdeel uit van essentieel leefgebied. Beplantingen zijn direct op de oever afwezig. Het bestemmingsplangebied ligt tevens niet tussen twee kerngebieden van otter of bever waardoor gebruik als functioneel leefgebied redelijkerwijs is uitgesloten.

4.1.3.3 Vissen

De Maashaven binnen het bestemmingsplangebied is ongeschikt voor voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van habitatrichtlijnsoorten vissen (zoals houting en Atlantische Steur). Passerende dieren zijn niet uitgesloten. Het water in het bestemmingsplangebied is verder enkel geschikt voor algemene vissoorten als brasem, karpers, paling, blankvoorn, snoekbaars en andere zoet- en brakwatervissen.

4.1.3.4 Reptielen en amfibieën

Het bestemmingsplangebied is ongeschikt voor habitatrichtlijnsoorten reptielen en amfibieën. Geschikt habitat voor rugstreeppad ontbreekt in de vorm van zand- of veengronden met ondiepe, visarme of visloze poelen of slootjes. Geschikt habitat voor zandhagedis, heikikker of kamsalamander in de vorm van zandgronden, ondiepe poelen, veenweidegebied met sterk begroeide oevers of bospoelen is afwezig. Het plangebied ligt tevens buiten het natuurlijk verspreidingsgebied van deze soorten.

4.1.3.5 Overige soortgroepen

Overige habitatrichtlijnsoorten worden op basis van habitatvereisten en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht binnen het bestemmingsplangebied.

4.1.4 Nationaal beschermde soorten

4.1.4.1 Grondgebonden zoogdieren

Het bestemmingsplangebied is redelijkerwijs ongeschikt voor Nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt in de provincie Zuid-Holland. In het plangebied ontbreekt geschikt aaneengesloten habitat voor dekking en foerageermogelijkheden voor steenmarter in de vorm van aaneengesloten houtwallen, bos of ruig landschap met grondhopen of steenstort. Groen is in het plangebied nagenoeg enkel aanwezig in de vorm van binnentuinen, bomenrijen, gazon of lage kruidenbeplanting op de oevers van de Maashaven.

In het bestemmingsplangebied kunnen verder Nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren worden verwacht waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Dit betreffen met name verschillende soorten (spits-) muizen, egel en konijn.

4.1.4.2 Vissen

Open water is verspreid aanwezig binnen het bestemmingsplangebied. Deze watergangen zijn ongeschikt voor Nationaal beschermde soorten vissen. Beschermde vissen betreffen met name beekvissen en grote modderkruiper. Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van deze soorten. Binnen het bestemmingsplangebied kunnen wel algemene vissoorten voor komen als brasem, karper, paling, blankvoorn, snoekbaars en andere zoet- en brakwatervissen.

4.1.4.3 Reptielen en amfibieën

Het plangebied is redelijkerwijs ongeschikt voor nationaal beschermde reptielen en amfibieën zowel vrijgesteld als niet vrijgesteld van ontheffing. Geschikte voortplantingswateren in de vorm van afgesloten poelen zijn afwezig en geschikte groenstructuren om te schuilen zijn nagenoeg afwezig. Tevens ligt het plangebied buiten het natuurlijk verspreidingsgebied van soorten als Alpenwatersalamander. Het plangebied is wel geschikt voor nationaal beschermde soorten die wel van ontheffing zijn vrijgesteld. Geschikt habitat is in lage mate aanwezig voor bruine kikker en gewone pad.

4.1.4.4 Planten

Oude (kalkrijke) muren zijn aanwezig in de vorm van gevels en schoorstenen van oude huizen en wooncomplexen. Geschikt habitat is potentieel aanwezig voor muurplanten zoals blaasvaren, schubvaren en muurbloem. Het plangebied is ongeschikt voor andere Nationaal beschermde vaatplanten.

4.1.4.5 Overige soortgroepen

Overige nationaal beschermde soorten worden op basis van habitatvereisten en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht binnen het bestemmingsplangebied.

4.2 Zorgplicht

Naast een aantal strikt beschermde Habitatrichtlijnsoorten zijn ook nationaal beschermde soorten te verwachten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Dit betreffen algemene zoogdieren (konijn, egel en diverse muizensoorten) en algemene amfibieën (gewone pad en bruine kikker). Daarnaast zijn diersoorten die niet in een beschermingskader van de Wet

natuurbescherming vallen aanwezig (algemene vissoorten). Voor deze soorten geldt de Zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

5. Gevolgen voor natuurgebieden en flora- en fauna

5.1 Beschermd en waardevolle natuurgebieden

Het bestemmingsplangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied, het Natuurnetwerk Nederland en Belangrijke weidevogelgebieden. Het bestemmingsplan voorziet niet in ontwikkelingen die impact zullen hebben op het Natuurnetwerk Nederland en Belangrijke weidevogelgebieden en Natura 2000. Negatieve invloed beschermde gebieden als gevolg van het nieuwe bestemmingsplan zijn uitgesloten.

5.2 Ontwikkelingen binnen bestaande bestemmingen in het kader van beschermde soorten

De effecten op in het plangebied aanwezige beschermde flora en fauna door toekomstige, nu nog niet voorziene ruimtelijke ingrepen en renovatiewerkzaamheden die passen binnen de bestemmingen dienen, voorafgaand aan de uitvoering van die werkzaamheden, getoetst te worden. Hierbij is te denken aan sloopwerkzaamheden, renovatiewerkzaamheden (zoals gevelisolatie, vervangen van het dak, boeiboorden of kozijnen), herinrichting van het plangebied of het herinrichten van de groenstructuren. In hoofdstuk 3 wordt inzicht gegeven in (potentieel) aanwezige beschermde Habitatrichtlijnsoorten en Vogelrichtlijnsoorten en de Aandachtsoorten.

6. Kansen door de ontwikkelingen

6.1 Duurzaamheid

Aan de duurzaamheidsopgaven uit het Programma Duurzaam kan vanuit ecologie op de volgende manier een bijdrage worden geleverd:

- Voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering. Bij een grotere stedelijke biodiversiteit neemt de kans op plagen of ziekten door de verandering van het klimaat af omdat het ecologisch systeem beter gebufferd is tegen schommelingen. Goede ecologische verbindingen zijn daarom van belang zodat soorten bij klimaatverandering kunnen migreren naar andere plekken in de stad. Bij het ontbreken van ecologische verbindingen kunnen soorten uit het stedelijke ecosysteem verdwijnen omdat ze geen nieuwe biotoop kunnen bereiken. Zoals ook op de Natuurkaart Rotterdam is aangegeven liggen in het bestemmingsplangebied kansen voor vergroening.
- Groener maken van de stad. Gezien het stedelijk karakter van het bestemmingsplangebied liggen de grootste kansen voor meer groen in de toepassing van gevelgroen langs de bebouwing in het plangebied. Gevelbeplanting biedt kansen voor broedvogels, insecten en als foerageergebied voor vogels en vleermuizen. Een andere vorm is het toepassen van groene daken. Naast verhoging van de biodiversiteit helpen groene daken bij de opvang van regenwater.

6.2 Vergroten biodiversiteit

Het bestemmingsplangebied heeft grote waarde wegens de ligging te midden van stedelijke gebieden. Om de biodiversiteit verder te vergroten kunnen een aantal maatregelen worden getroffen.

- 1) Het realiseren van meer natuurvriendelijke oevers langs de Maashaven. In de huidige situatie bestaat de oever uit ruige basaltblokken. Door het realiseren van een voorzetoever/golfbreker kan de oeverzone dienen als schuilplaats voor vissen en foerageergebied voor vogels.
- 2) Tegen zeer geringe kosten is nieuwbouw met pannendaken geschikt te maken voor medebewoning door dieren zoals gebouwbewonende vleermuizen, Huismussen, en Gierzwaluwen. Bij gebouwen hoger dan 5 woonlagen, die voor de Huismus minder aantrekkelijk zijn, kunnen nog wel succesvolle voorzieningen voor Gierzwaluwen gerealiseerd worden. Ook bij de renovatie van bestaande gebouwen zijn voorzieningen voor Huismussen en Gierzwaluwen makkelijk te treffen. Tevens maakt het Bouwbesluit 2012 (artikel 3.69, lid 2) het mogelijk om stootvoegen te realiseren welke voor vleermuizen toegankelijk zijn.

7. Conclusies en aanbevelingen

7.1 Beschermden soorten

- In het bestemmingsplangebied zijn potenties voor vogels met jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig, te weten huismus en gierzwaluw.
- In het bestemmingsplangebied zijn potenties voor vogels met niet jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen (categorie 5 soorten) en algemene broedvogels aanwezig.
- In het bestemmingsplangebied zijn potenties aanwezig voor de habitatrictlijnsoorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en meervleermuis.
- In het bestemmingsplangebied zijn potenties aanwezig voor Nationaal beschermde plantensoorten zoals Muurbloem en Schubvaren.

Op 57 locaties vind mogelijk transformatie plaats naar nieuwe functies. Hierbij zijn in het bestemmingsplan echter geen ruimtelijke ingrepen gepland. Negatieve effecten als gevolg van het vaststellen van het bestemmingsplan zijn derhalve uitgesloten.

7.2 Beschermden natuurgebieden

- Het vaststellen van het bestemmingsplan heeft geen nadelige invloed op het Natuurnetwerk Nederland en Belangrijk weidevogelgebieden rondom het plangebied.
- Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten.
- Indien ontwikkelingen worden voorzien die afwijken van het bestemmingsplan dient het effect hiervan op beschermde en waardevolle gebieden en beschermde soorten te worden onderzocht en getoetst.

7.3 Aanbevelingen

- Geadviseerd wordt om bij renovatie of nieuwbouw gebouwen geschikt te maken voor medebewoning door vleermuizen, huismus, gierzwaluw of insecten (natuurinclusief bouwen).
- Kansen voor natuur liggen met name bij het ontwikkelen van natuurvriendelijke oevers aan de Maashaven.
- Het bestemmingsplan, met inbegrip van bovenstaande, is 'aanvaardbaar' vanuit het oogpunt van de Wet natuurbescherming.

Literatuurlijst

Literatuur:

Startnotitie Bestemmingsplan Tarwewijk, 12 maart 2019

Internetsites:

- www.gis.rotterdam.nl/gisweb2
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>
- <http://rotterdam.maps.arcgis.com/apps/Viewer/index.html?appid=a04fcc63c77945c7b8d207ecd0b2fa5e>
- http://pzh.b3p.nl/viewer/app/Natura_2000
- <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>
- <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/Natuurbeheerplan>
- <https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/duurzaam/>

Bijlage 1: Foto's bestemmingsplangebied

Groene inrichting rondom één van de speeltuinen. Foto: K. van Veen | Ecoresult BV

Hoge appartementencomplexen zijn onder andere geschikt als massawinterverblijfplaats voor vleermuizen. Foto: K. van Veen | Ecoresult BV

Meest voorkomend type bebouwing in het bestemmingsplangebied. Bebouwing van 3 hoog met een dakpannen zadeldak en een houten boeibord.

Open stootvoegen en dilatatievoegen bieden toegang tot de bebouwing voor vleermuizen. Foto: K. van Veen | Ecoresult BV

Doorlopende bomenrij (platanen) langs de Brielselaan. Foto: K. van Veen | Ecoresult BV

Bijlage 2: wetgevende kaders

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet². Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden: per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

8. Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

9. Bescherming van soorten

² www.rvo.nl

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op

planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen³.

10. Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. In deze natuurtoets blijft de bescherming van houtopstanden buiten beschouwing.

Zorgplicht

Naast verbodsbepalingen geldt de zorgplicht ten aanzien van alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. De Wet natuurbescherming formuleert de algemene zorgplicht als volgt (artikel 1.11):

- Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving;
- Deze zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
- De zorgplicht is altijd, voor iedereen en in alle gevallen van toepassing.

³ Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen